

Taloussuutisia Moskovasta 1.–11.5.2011

- Teollisuuden kasvu hidastumassa, palvelusektori nousussa
- Tuonti Venäjälle kasvoi 46 % tammi-huhtikuussa 2011
- Venäjällä jo enemmän kännyköitä asukasta kohti kuin EU-maissa
- Sähköntuottajille sanktioita liian hitaasta kapasiteetin rakentamisesta?
- Putin perustaa Strategisten aloitteiden laitoksen vauhdittamaan innovaatiota
- Metsäpaloja jo 100 000 hehtaarin alalla.

Toteutunut 1–3/2011 ja ennuste 2011–12

	1–3/2011	1–3/2010	2011*	2012*
BKT:n kasvu (vuosimuutos %)	4,5 %	3,5 %	4,2 %	3,5 %
Reaalitulojen kasvu (muutos %)	0,5 %	3,1 %	1,5 %	4,0 %
Inflaatio (kuluttajahintojen muutos %)	9,5 %	6,5 %	7,5 %	5-6 %
Vähittäiskauppa (muutos %)	4,7 %	2,2 %	3,8 %	4,5 %
Teollisuustuotanto (muutos %)	5,9 %	9,5 %	5,4 %	3,5 %
Kiinteät investoinnit (muutos %)	- 1,5 %	-4,8 %	6,0 %	8,8 %
Öljyn keskihinta (Urals USD/bll)	102,6 \$	75,2\$	105 \$	93 \$

Lähde: Tilastokeskus ja talouskehitysministeriö

* Talouskehitysministeriön ennuste (päivitetty 4/2011)

Vararahastojen tilanne ja ennuste:

	1.1.2010	1.1.2011	1.5.2011
Vararahasto (budjetin alijäämää varten)	60,52	25,44	27,11
Hyvinvointirahasto (eläkerahastoa varten)	60,64	88,44	94,34
Keskuspankin kulta- ja valuuttavarannot	439	479	524 mrd.\$

Lähde: Venäjän valtiovarainministeriö, Venäjän keskuspankki

Venäjän ulkomaanvelka:

	1.1.2011	1.4.2011
Valtion ulkomaanvelka	32,2 mrd. USD	31,5 mrd. USD
Pankkien ulkomaanvelka	144,2 mrd. USD	148,0 mrd. USD
Yritysten ulkomaanvelka	297,9 mrd. USD	309,8 mrd. USD

Lähde: Venäjän keskuspankki

Ruplan kurssi vuoden alussa ja nyt:

	1.1.2011	12.5.2011
Ruplan kurssi / EUR ja USD	40,49 RUB	39,78 RUB/EUR
	30,35 RUB	27,63 RUB/USD

Lähde: Venäjän keskuspankki

Öljyn hinnan kehitys 2011:

	1.1.2011	10.5.2011
Öljyn hinta, Brents USD /bll	94,75 USD	119,19 USD/bll
Öljyn hinta, Urals USD / bll	91,35 USD	114,49 USD/bll

Lähde: Interfax

Talouskehitys ja talouspolitiikka

Keskuspankki korotti ohjauskorkoa 8,25 %:iin. Keskuspankki korotti toukokuun alusta ohjauskorkoa 0,25 prosenttiyksiköllä – jo toisen kerran tämän vuoden alusta, mutta pankkien reservivaatimuksia ei tällä kertaa tiukennettu. Talletuskorko nousi vastaavasti 3,25 %:iin ja jälleenrahoituskorko 5,5 %:iin (repokoron väli on 5,5 %–6,25 %). Markkinakorot nousivat enemmän kuin keskuspankin 0,25 prosenttiyksikön muutos antoi odottaa. Osasyynä tähän voidaan pitää pankkien likviditeetin supistumista. Keskuspankin varajohtaja Švetsov totesi kuitenkin, ettei pankki ennusta likviditeetin puutetta, vaan kriisin jälkeen ollaan pikemminkin palaamassa tasapainotilanteeseen. Markkinoilla on jo yli vuoden vallinnut yliklikviditeettitilanne.

Teollisuuden kasvu hidastumassa. Venäjän teollisuustuotanto kasvoi vuoden 2011 ensimmäisen kolmen kuukauden aikana vajaat 6 % ja jalostava tuotanto peräti 10 %. Huhtikuussa teollisten tilausten määrä laski, joten näillä näkymin tuotannon kasvu hiljenee toisella neljänneksellä. Ennustava indikaattori, teollisuuden ostopääallikköindeksi PMI laski merkittävästi huhtikuussa – ensimmäistä kertaa viiteen kuukauteen. Vuonna 2011 tuotannon kasvun ennustetaan olevan keskimäärin 5 %. Näin ollen kokonaistuotanto palautuisi kriisiä edeltävälle tasolle.

Alueelliset erot ovat merkittäviä. Tuotanto on kasvanut alkuvuonna eniten Kaliningradissa ja Kalugan alueella – yli 30 % edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Kaliningradissa osasyynä kasvuun oli viime vuoden alhainen lähtötaso, mutta Kalugan alueella myös tuotantokapasiteetti on kasvanut. Tuotanto on kasvanut yli 20 % myös Pietarissa ja Rostovin alueella, jossa erityisesti autoteollisuus on kasvattanut tuotantoa. Arkangelin ja Murmanskin alueilla sekä Tšetšeniassa kokonaistuotanto sen sijaan laski tammi–maaliskuussa.

Palvelusektori kasvussa. Vaikka kasvu teollisuudessa hidastuu, näyttää palvelusektori kasvavan ripeästi. Palvelusektorin PMI-indeksi nousi huhtikuussa 55.8 tasolle, joka oli tämän vuoden korkein lukema. Palvelusektorille palkattiin alkuvuonna myös ennätyksellisen paljon uutta väkeä. Sektorin työllisyys kasvoi huhtikuussa nopeammin kuin edellisten kahden vuoden aikana. HSBC-ennusteen mukaan tänä vuonna kehittyä erityisen hyvin hotelli- ja ravintola-ala, jolla kysyntä kriisin jälkeen on kasvanut.

Vähittäiskauppa kasvoi viime vuonna yli 6 %. Tilastokeskus tarkensi vuoden 2010 vähittäiskaupan lukuja. Alustavien tietojen mukaan vähittäiskauppa kasvoi viime vuonna 4,4 %, mutta täsmennettyjen tilastojen perusteella kasvua oli peräti 6,3 %. Tilastojen korjaus ei vaikuttanut bkt:n kasvuun, vaan korjasi vain varastomuutoksen. Myös ensimmäisellä neljänneksellä vähittäiskaupan kasvu oli nopeaa – keskimäärin 4,7 %. Tuontituotteiden kysyntä kasvoi nopeammin kuin kotimaisten tuotteiden kysyntä.

Eläkerahaston tulot kasvoivat 50 %. Vuoden alusta voimaan tulleen korotetun palkkojen eläkerahastomaksun ansiosta (korotus viime vuodelta peräti 30 %) eläkerahaston tulot kasvoivat merkittävästi. Kassaperusteisesti vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden tulot olivat 585 miljardia ruplaa, mikä on peräti 50 % enemmän kuin vastaavana ajanjaksona viime vuonna. Keskipalkka kasvoi keskimäärin vain 10,5 %, joten eläkerahastomaksun korotus selittää suurimman osan lisääntyneistä tuloista.

Korruptio ylläpitää korkeata hintatasoa. Pietarin eurooppalaisen yliopiston tutkimuksen mukaan byrokratia ja korruptio kasvattavat venäläisten kuluttajien elinkustannuksia merkittävästi. Eniten korruptio lisää asumisen hintaa. Korruption vuoksi asuntojen hintataso on jopa 25–30 % normaalia korkeampi. Samaten byrokratia ja korruptio nostavat myymälätilojen hintoja, minkä johdosta myös kuluttajahinnat ovat keskimäärin 10–15 % yli normaalin. Kalleimmat neliöt löytyvät Moskovasta, jossa hintataso on yli kaksinkertainen maan keskiarvoon nähden.

Putin perustaa Strategisten aloitteiden laitoksen vauhdittamaan innovaatiota. Pääministeri ilmoitti asiasta Yhtenäinen Venäjä -puoleen aluekokouksessa Volgogradissa. Lehdistön arvion mukaan laitokselle (*agentstvo*) voisi ehkä siirtyä tehtäviä talous- sekä tiede- ja opetusministeriöiltä, se koordinoisi innovaatiotoimintaa valtionlaitoksissa ja valtion rahoitusohjelmia. Vuonna 2012 perustettavan laitoksen katsotaan olevan pääministerin vastine presidentti Medvedevin Skolkovo-hankkeelle ja presidentin modernisaatiokomissiolle.

Pankki- ja rahoitussektori

Ruplatalletukset pienenevät, valuuttatalletukset kasvavat. Ruplamääräisten talletustilien korot ovat alkuvuonna pysyneet alle inflaation, minkä seurauksena venäläiset ovat vähentäneet ruplamääräisiä talletuksiaan. Valuuttatalletukset ovat vastaavasti lisääntyneet huolimatta ruplan kurssin vahvistumisesta. Tammi–maaliskuussa 2011 valuuttatalletusten arvo kasvoi 7 % edellisvuoteen verrattuna.

Venäläisten pankkien stressitestin tulokset odotettua heikommat. Venäjän keskuspankki on talouskriisin alkamisen jälkeen säännöllisesti teettänyt pankkien stressitestejä. Huhtikuun lopulla keskuspankki julkaisi viimeisimmät tulokset. Markkinat reagoivat raporttiin negatiivisesti, koska raportin mukaan noin kolmannes eli yli 300 pankkia ei selviäisi toisesta vastaavanlaisesta talouskriisistä. Toinen yhtä jyrkkä talouden romahdus ei kuitenkaan ainakaan lähiaikoina ole todennäköinen. Pankkien likviditeetti ja pääomatilanne on kriisin jälkeen parantunut, mutta testi osoittaa, että sektori ei ole vielä selviytynyt kriisistä. Pankkisektorilla toimii edelleen paljon pieniä pankkeja, joiden pääoma on liian pieni.

Venäjä palkkaa kansainvälisiä investointipankkeja hoitamaan valtionyhtiöiden yksityistämistä.

Talouskehitysministeriö kilpailuttaa valtionyhtiöiden osakkeiden myyntiä koskevat toimeksiannot. Kilpailutuksessa ovat mukana suurimmat kansainväliset investointipankit. Tällä viikolla valitaan konsultit, jotka osallistuvat *Sovkomflotin* 25 %:n osuuden myyntiin. Ministeriö on valinnut finalistieiksi investointipankit *Morgan Stanley*, *J.P. Morganin* ja *Deutsche Bankin*. Suunnitteilla on myös *Sberbankin* 7,6 %:n vähemmistöosuuden myynti. Muiden valtionyhtiöiden yksityistämisaikataulu julkistetaan 15. toukokuuta 2011 mennessä.

Elektronisten maksukorttien käyttö on yleistynyt. Tuoreen kyselyn mukaan jo 40 % venäläisistä käyttää maksukorttia. Suurkaupungeissa pankkikorttia käyttää säännöllisesti noin puolet väestöstä, mutta maaseudulla perinteinen pankkipalvelu on vielä suositumpaa. Suurin osa korttien haltijoista käyttää korttia vain käteisen nostamiseen. Ostosten tai laskujen maksamiseen korttia käyttää alle puolet, ja vain 3 % ilmoitti käyttävänsä kortin luotto-ominaisuuksia. Internet-maksujärjestelmien käyttö ei ole saavuttanut samanlaista suosiota. Niiden käyttäjiä on kyselyn mukaan vain noin yksi prosentti. Suurin syy alhaiseen Internet-pankin suosioon on käyttäjien käsitys Internet-maksujen turvallisuusriskeistä.

Ulkomaankauppa

Tuonti IVY-maiden ulkopuolelta kasvoi tammi–huhtikuussa 2011 peräti 46 %. Noin 35 % tästä tuonnista oli erilaisia koneita ja laitteita. Eniten kasvoi mekaanisten koneiden ja laitteiden tuonti, jossa kasvua edellisvuoteen verrattuna oli yli 40 %. Ajoneuvojen osuus koko tuonnista nousi 15 prosenttiin. Kemiallisten tuotteiden osuus oli 17 % ja elintarvikkeiden noin 16 %, molemmissa kasvua Venäjän tullitilastojen mukaan yli 30 % viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Elintarvikkeiden tuonti kasvoi 30 %. Venäjän tullitilastojen mukaan elintarvikkeiden ja niiden raaka-aineiden tuonti kasvoi tammi–huhtikuussa 2011 vajaat 30 % edellisvuoteen verrattuna ja huhtikuussa kasvua oli peräti 45 %. Lihan tuonti lisääntyi keskimäärin 36 %, kalan 24 % ja vihannesten 15 %.

Teknologia

Teknologiapuistojen määrä kasvaa. Venäjällä toimii useita ns. teknopuistoja, joiden tavoitteena on tukea korkean teknologian yritysten perustamista ja tuotannon kehittämistä. Teknologiapuistoja on perustettu mm. Tjumeniin, Tatarstaniin, Novosibirskiin ja Kemeroviin. Uusimmat teknopuistot ovat Samarassa ja Penzassa. Teknologiapuistoissa toimii viestintäministeriön mukaan noin 400 yritystä, joiden liikevaihto oli vuonna 2010 yhteensä 30 miljardia ruplaa (noin 750 miljoonaa euroa). Teknologiapuistot ovat saaneet tähän asti tukea valtion budjetista noin 6 miljardia ruplaa (noin 150 miljoonaa euroa). Suurin osa tuesta on ministeriön mukaan käytetty alueiden infrastruktuurin rakentamiseen, mutta osa on mennyt suoraan projektien tukemiseen. Esimerkiksi venäläiseen satelliittipaikannusjärjestelmään Glonassiin perustuvat projektit ovat saaneet valtiolta myös suoraa tukea.

Tomskiin perustettiin uusi teknologian erityisalue. Tomskin ulkopuolella sijaitseva alue sai erityistalousalueen statuksen huhtikuussa 2011, mikä mahdollistaa mm. investointituen ja verohelpotusten myöntämisen alueen strategisille sijoittajille. Lehtitietojen mukaan alueelle on tulossa LTE eli 4G-teknologian alan tehdas, jonka omistavat *Nokia Siemens Networks* ja sen paikallinen partneri *Mikra*. Myös venäläinen *Rostehnologii* ja ranskalainen *Alcatel-Lucent* ovat perustaneet yhteisyrityksen ja suunnittelevat rakentavansa alueelle 4G-verkkoteknologiaa.

Venäjällä on jo enemmän kännyköitä asukasta kohden kuin EU-maissa. Venäjä on kännykkätiheydessä maailman 10 johtavan maan joukossa, kertoi Kansainvälisen telekommunikaatioliiton pääsihteeri Houlin Zhao avatessaan tällä viikolla *Svjazexpo*-näyttelyn Moskovassa. Venäjällä kännyköiden tiheys on jo 163 (100 asukasta kohden), mikä on korkeampi kuin EU-maissa ja USA:ssa. *Bloombergin* mukaan eniten kännyköitä asukasta kohti on Saudi-Arabiassa, jossa tiheys on jo yli 200. Venäjä on *Bloombergin* maailmanlaajuisen listan mukaan 10. kännykkärikkain maa, käyttäjien määrä on 230 miljoonaa, mikä on 1,63 kertaa maan asukasmäärä ja viisi kertaa enemmän kuin maassa on kiinteitä puhelinlinjoja.

Venäjän mobiilipalvelumarkkinoista 80 % on kolmen suuren hallussa. Venäjällä kolme suurinta mobiilipalveluja tarjoavaa operaattoria – *MTS, Megafon* ja *Vimpelcom* – hallitsevat *Advanced Communications and Media* -markkinatutkimuksen mukaan yli 80 % Venäjän markkinoista. Raportin mukaan paikallisten yhtiöiden osuus on kuitenkin kasvamassa. Viime vuonna paikallisten operaattorien osuus nousi vajaaseen 18 %:iin, mutta vaihtelee suuresti eri alueilla. Esimerkiksi Pietarissa ja Krasnodarissa paikallisen operaattorin markkinaosuus on merkittävä, mutta Moskovassa markkina on melkein kokonaan kolmen suurimman hallussa. Myös palvelujen hinnat ovat Moskovassa selvästi kalliimmat kuin muualla.

Älypuhelimien myynti kaksinkertaistui tammi–maaliskuussa 2011. Älypuhelimien myynti kaksinkertaistui Venäjällä vuoden 2011 ensimmäisen neljänneksen aikana viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Myytyjen puhelinten määrä kasvoi vielä nopeammin, älypuhelimia myytiin ensimmäisten kolmen kuukauden aikana peräti 1,5 miljoonaa kappaletta, kun viime vuonna vastaava luku oli 600 000. Samaan aikaan puhelinten keskihinta on laskenut merkittävästi. Myyntiä kasvattivat hinnan laskun ohella puhelinten käyttöominaisuuksien parantuminen ja palvelutarjonnan lisääntyminen. Myydyimmät merkit ovat *Nokia, Samsung* ja *Apple*. Nokian markkinaosuus laski hieman, mutta Nokia oli edelleen suurin Venäjän älypuhelinmarkkinoilla. *Symbian* on myös merkittävin käyttöjärjestelmä, peräti 70 % Venäjällä myydyistä älypuhelimista on varustettu Symbian-järjestelmällä. Markkinoilla ennustetaan, että älypuhelimien myynti voisi jo ensi vuonna ylittää 10 miljoonan kappaleen rajan.

Rakentaminen

Asuntorakentaminen on palannut kriisiä edeltäneelle tasolle. Uusien asuntojen rakentaminen on Moskovaa ja Moskovan aluetta lukuun ottamatta jo palannut vuoden 2008 tasolle. Tammi–maaliskuussa rakentaminen kasvoi erityisesti Samaran, Kirovin, Omskin ja Irkutskin alueilla sekä Kaukoidässä. Moskovassa ja Moskovan alueella rakennettiin edelleen vähemmän kuin edellisenä vuonna. Pääkaupunkiseudun osuus Venäjän kokonaisrakentamisesta on kahdessa vuodessa pudonnut vajaasta 20 prosentista noin 10 prosenttiin tämän vuoden alussa. Koko Venäjällä uutta asuinpinta-alaa rakennettiin viime vuonna 58 miljoonaa m², tälle vuodelle talouskehitysministeriö ennustaa 63 miljoonaa m².

Rakennusmateriaalien tuotanto on elpymässä kriisistä. Rakennusmateriaalien tuotanto on alkuvuonna noussut merkittävästi. Sementin tuotanto on kasvanut noin 20 % ja tiilituotanto 30 % edellisvuoteen verrattuna. Talouskehitysministeriö ennustaa, että rakennusmateriaalien tuotanto kasvaa merkittävästi seuraavatkin viisi vuotta. Uudessa rakennusmateriaalien kehitysstrategiassa ministeriö ennustaa sementin käytön nousevan nykyisestä noin 50 miljoonasta tonnista per vuosi yli 70 miljoonaan tonniin per vuosi. Teräsbetonirakenteiden kysynnän odotetaan vastaavasti kasvavan nykyisestä vajaasta 20 miljoonasta kuutiosta noin 40 miljoonaan kuutiotaan vuodessa.

<u>Rakennusmateriaalien kulutus/vuosi</u>	Toteutunut (tilastokeskus) Ministeriön ennuste:			
	2008	2009	2010–2015	2016–2020
Sementin kulutus (milj. tonnia)	53,5	44,3	72,4	97,7
Tiilien tuotanto (mrd. pkt)	19,8	12,7	21,5	34,3
Teräsbetonirakenteet (milj. m ³)	28,8	17,5	24,0	39,8
Paneelirakenteet (milj. m ²)	7,9	4,0	6,8	10,3
Mineraalieristeet (milj. m ³)	23,1	20,7	6,8	51,6
Polymeerieristeet (milj. m ³)	6,4	7,2	9,2	14,3

Rakentamisesta vauhtia talouskasvuun? Pääministeri Putinin mukaan Venäjän rakennussektori toimii talouskasvun moottorina seuraavan vuosikymmenen ajan. Edessä on useampia jättiprojekteja: Sotshin olympialaisten lisäksi Venäjä järjestää lähivuosina myös Formula-1 -kisat, opiskelijoiden universiadit ja jalkapallon MM-kisat. Jalkapallokisoja isännöimään on ilmoittautunut 13 kaupunkia, joiden joukosta valinta tehtäneen vuonna 2012. Tapahtumia varten tarvitaan uutta infrastruktuuria: hotelleja, ravintoloita, stadioneja, uusia teitä ja pikajunaratoja. Valtio tukee myös uusien asuintalojen rakentamista erityisesti korkotukien, mutta myös tukilainojen avulla.

Moskovassa rakentaminen on kalleinta ja rakennuslupien saanti vaikeinta. Maailmanpankin raportin mukaan rakennuskustannukset ovat Moskovon kaupungissa maan korkeimmat ja byrokratia pahin. Moskovassa uuden rakennuksen lupaprosessi vaatii keskimäärin 54 eri lupaa, joiden saaminen kestää yli 700 päivää eli keskimäärin 2 vuotta. Helppoin lupaprosessi on raportin mukaan Donin Rostovissa, jossa vaaditaan 22 lupaa, joiden saaminen kestää keskimäärin 200 päivää. Muualla Venäjällä rakennuslupaprosessin byrokratia on siis näiden ääripäiden välillä. Lupaprosessia pyritään helpottamaan.

Toimistotilojen hinnat ovat Moskovassa neljänneksi kalleimmat maailmassa. *Knight Frankin*

kansainvälisessä vertailussa toimistotilojen keskivuokra Moskovassa oli viime vuonna 755 euroa / m² / vuosi. Ainoastaan Lontoon Westendissä, Tokiossa ja Hongkongissa vuokrat olivat Moskovaa kalliimmat. Tästä huolimatta Moskovon vuokrien ennustetaan nousevan tänä vuonna 10–15 %. Hintoja nostavia tekijöitä ovat markkinoiden elpyminen ja uusien toimistotilojen puute. Kriisin aikana vuokrat laskivat ja toimistotiloja oli paljon vapaina, enimmillään jopa 25 %. Tällä hetkellä tyhjänä on A-luokan toimistotilaa 17 %, B-luokan osalta vain 10 %. Suositussa ydinkeskustassa arviolta 7 % tiloista on vailla vuokralaista.

Energia

Sähkötuottajille sanktioita liian hitaasta kapasiteetin rakentamisesta? *Vedomosti*-lehden mukaan sähkömarkkinoita seuraava markkinaneuvosto on kiinnittänyt huomiota siihen, että eräät sähkötuottajat eivät ole noudattaneet lisäkapasiteetin rakentamisessa investointisopimuksissa sovittua aikataulua. Lehden mukaan sakko uhkaa *Lukoilia*, *Gazprom Energoholdingia* ja italialaista *Eneliä*. Vedomostin mukaan viivästykset ovat melko merkityksettömiä, vain noin kaksi kuukautta suunnitellusta aikataulusta. Näin ollen sakkujen tasokaan ei ole ”kovin korkea”, puhutaan vain muutamista miljoonista ruplasta (miljoona ruplaa on noin 25 000 euroa). Korkeimmillaan sakko voisi olla 25 % rakennettavan kohteen arvosta. Investoijilla on oikeus viivästyttää lisäkapasiteetin käyttöönottoa kerran, enintään vuoden ajan, mutta tästä on ilmoitettava etukäteen. *Gazprom Energoholding* myöntää viivästyksen *Mosenergon* sähköntuotantolaitoksella, ja kertoo syyksi, että toimitetut laitteet eivät vastanneetkaan venäläisiä standardeja.

Bensapula: hallitus seuraa polttoaineen hinnan kehitystä. Venäjä korotti bensiinin vientiveroa toukokuun alusta 44 % Venäjän eri alueilla vallinneen bensiinipulan takia. Energiaministeriön mukaan tilanne on parantunut useilla ongelmaluilla, mutta hallitus seuraa tilannetta yhä tarkasti. Antimonopolivirasto FAS on aloittanut kartellitutkimukset Altain alueella, joka oli yksi pahiten bensiinipulasta kärsineitä alueita. Venäläisyhtiöistä *Rosneft* on ilmoittanut investoivansa vielä kuluvan vuoden aikana jalostuskapasiteettiin. Hallituksen toimenpiteistä huolimatta bensiinin keskihinta nousi viikon aikana 2,8 %.

TNK-BP:n ja BP:n kiista Rosneft-yhteistyöstä ratkeamassa TNK-BP:n eduksi? Välitystuomioistuimen mukaan Rosneftin on hyväksyttävä TNK-BP yhteistyökumppaniksi arktisiin hankkeisiin BP:n tilalle, mikäli yhteistyössä halutaan edetä. Tällä ehdolla BP:n ja Rosneftin osakkeenvaihto voi edetä. Lisäksi osakkeenvaihto on tehtävä vain investointi-, ei strategisessa mielessä – yhtiöt eivät esimerkiksi voisi asettaa edustajiaan toistensa hallituksiin. Nyt Rosneft on ratkaisun edessä: aloittaako yhteistyö yhtiön kanssa, jota Rosneft ei aikaisemmin ole halunnut yhteistyökumppaniksi, hylätäkö sopimus vai etsiäkö muita ratkaisuja, jotka olisivat kaikkien hyväksyttävissä. -Valtiollinen Rosneft etsii kumppania, jolla olisi erityisesti offshore-hankkeissa tarvittavaa osaamista. Tavoiteltu yhteistyö BP:n kanssa mutkistui, kun sen osakkuusyhtiö TNK-BP alkoi syyttää emoaan yhtiöiden aiemman sopimuksen rikkomisesta.

Ilmastopolitiikka

Venäjän ilmastodoktriinin toimeenpanosuunnitelma hyväksyttiin. Venäjän hallituksen hyväksymässä asiakirjassa määritellään 31 toimenpidettä joulukuussa 2009 hyväksytyn ilmastodoktriinin toteuttamiseksi. Suunnitelmassa on myös määritelty kustakin toimenpiteestä vastaava valtiollinen taho ja toteutusaikataulu.

Metsä- ja maatalous

Metsäpaloja jo 100 000 hehtaarin alalla. Lämmin ilma ja vähäiset sateet yhdessä kansalaisten holtittoman tulenkäytön kanssa ovat aiheuttaneet Venäjällä jo 4 500 metsäpaloa 100 000 hehtaarin alalla. Pinta-ala on hieman suurempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Vaikein palotilanne on Venäjän Kaukoidässä, jossa toukokuun alussa Burjatian tasavallan kahteen piiriin ja koko Zabaikalin alueelle julistettiin metsäpalojen vuoksi hätätila. Runsaasti metsäpaloja on myös Sverdlovskin, Tjumenin ja Tšeljabinskin alueilla sekä Sahan (Jakutia) tasavallassa.

Kansallista metsänistutuspäivää vietetään varapääministeri Zubkovin johdolla 14.5.

Metsänistutuspäivä on yksi suurimpia kansainvälisen metsävuoden tapahtumia Venäjällä. Moskovan alueen itäosassa sijaitsevassa Orehovo-Zujevskin piirissä järjestettävään päätapahtumaan osallistuu myös kansainvälisen metsävuoden järjestelykomitean puheenjohtaja varapääministeri Viktor Zubkov. Metsätalousviraston johtajan Viktor Masljakovin kutsusta kansallista metsänistutuspäivää vietetään mm. Kirovin, Novgorodin, Vologdan ja Tverin alueilla sekä Komin tasavallassa kuvernöörin johdolla. Metsänistutuspäivän tarkoituksena ei ole ainoastaan kiinnittää ihmisten huomio maapallon metsien säilyttämisen ongelmaan, vaan juurruttaa heihin suojeleva asenne maapallon vihreää kultaa kohtaan.

Ilim Groupin Bratskin uuden sellulinjan rakennustyöt käynnistyivät. Bratskin kaupunginhallinto antoi luvan käynnistää rakennustyöt maaliskuun lopulla. Sitä ennen rakennushanke oli jo läpäissyt valtiollisen tarkastuksen. Uusi sellulinja käynnistyy suunnitelmien mukaan vuoden 2012 toisella neljänneksellä. Tuotannosta suurin osa myydään Kiinan markkinoille, jonne *Ilim Groupin* tuotannosta menee jo nyt 40 %. Täysi tuotanto – 720 000 tonnia valkaistua havusellua – saavutetaan vuoden kuluttua käynnistämisestä. Investoinnin kokonaisarvo on 700 miljoonaa dollaria. Investointi on yksi suurimmista Venäjän sellu- ja paperiteollisuuteen 40 vuoteen.

Investlespromin Polar Bear-investointihanke läpäisi valtiollisen tarkastuksen. Segežan sellu- paperitehtaan modernisointi sisältää mm. uuden sellutehtaan rakentamisen. Uusi sellulinja tuottaa 700 000 tonnia havu- ja lehtisellua vuodessa. Investoinnin myötä tehtaan säkkipaperin vuosituotanto kohoaa 300 000 tonniin ja samalla valkoisen säkkipaperin tuotanto käynnistyy. Valkaistun sellun tuotanto antaa mahdollisuuden myöhemmin myös korkealaatuisen kartongin tuotannon aloittamiselle. Alkuperäisen suunnitelman mukaan tehtaan modernisointi saatettaisiin päätökseen vuoden 2013 loppuun mennessä. *Polar Bear*-investointihankkeen kokonaisarvo on noin miljardi euroa. Projektin toteutukseen *Investlesprom* on käyttänyt jo 15 miljoonaa euroa.

Maatalouden kehittämisohjelma ei toteutunut suunnitelmien mukaan v. 2010. Tavoitteista jäätiin lähes kaikkien tunnusten osalta. Maidon tuotanto oli 31,9 miljoonaa tonnia (-2 % vuoden 2009 tuotannosta ja -9 % kehittämisohjelman tavoiteindikaattorista). Sianlihan tuotanto kasvoi 6 %, joskin vähittäismyynti väheni 0,6 miljoonalla tonnilla. Kotimaisen sianlihantuotannon arvellaan tyydyttävän kulutuksen 3–4 vuoden kuluttua. Teuraaksi menevän siipikarjan tuotanto kasvoi edellisvuosien tapaan (11 %). Huonoimmat tulokset saavutettiin kasvintuotannossa: viljaa tuotettiin 61 miljoonaa tonnia (-37 %), auringonkukan siemeniä 5,3 milj. t (-7 %), perunaa 21,1 milj. t (-32 %), vihanneksia 12,1 milj. t (-9 %). Syinä tuotannon määrän laskuun olivat mm. viime kesän kuivuus, talouskriisin seuraukset ja vaikeudet budjettivarojen siirtämisessä maataloustuottajille.

Kevätkylvöt ovat aikataulussa. Kevätkylvöjä aiotaan tehdä 50,4 miljoonan hehtaarin alalla, joka on noin kolme miljoonaa hehtaaria enemmän kuin vuonna 2010. Tästä noin 30 miljoonalle hehtaarille kylvetään vilja- ja palkokasveja. Syyskylvöjä tehtiin 15 miljoonaa hehtaaria. *Rosselhoztsentr*-maatalouskeskuksen mukaan jalostettua viljan ja palkokasvien siementä on kevätkylvöihin riittävästi. Maatalousministeriön mukaan maataloustuottajille tarkoitettuja valtion tukemia, hinnaltaan noin 30 % edullisempia poltto- ja voiteluaineita on saatavissa kaikilla alueilla toistaiseksi riittävästi.

Venäjä kaksinkertaistaa viljanvientinsä ja aloittaa siipikarjan- ja sianlihan viennin vuoteen 2020 mennessä. Venäjän varamaatalousministeri Sergei Korolevin mukaan Venäjän vuosittaiset viljatoimitukset tulevat nousemaan nykyisestä 20 miljoonasta tonnista 40 miljoonaan tonniin vuoteen 2020 mennessä, mikä tarkoittaa myös viljellyn maan lisäämistä noin 5 miljoonalla hehtaarilla. Lisäksi maa aikoo ulkomaisten investointien avulla ja kotimaiseen tuotantoon panostamalla aloittaa siipikarjan- ja sianlihan viennin.

Vienti tulee siipikarjan osalta olemaan 400 000 tonnia ja sianlihan 200 000 tonnia vuodessa, nykyisin maa tuo 500 000 tonnia siipikarjanlihaa ja 350 000 tonnia sianlihaa vuosittain.

Viljanvientikielto voi leikata viljasatoa jopa 16 prosenttia. Jos viime kesänä asetettu viljanvientikielto pysyy voimassa, voi paikallismarkkinoiden alhainen viljanhinta ajaa viljelijät korvaamaan vehnän sokerijuurikkaalla, auringonkukalla, rapsilla tai tattarilla, arvioi markkinatutkimusyhtiö *SovEconin* toimitusjohtaja Andrei Sizov. Tällöin ensi vuoden viljasato putoaisi alle 70 tonniin, mikä tarkoittaa yli 16 prosentin laskua verrattuna tämän vuoden ennusteeseen, 83 miljoonan tonniin. Edellisvuosien kaltaisen kuivuuden ei uskota koettelevan Venäjää tänä vuonna, mutta ohrasato voi olla pieni myöhäisen kevään johdosta. Vehnän viljelyala tulee myös todennäköisesti putoamaan viime vuoteen verrattuna. Mikäli vientikielto kumotaan, Venäjä voisi tänä vuonna viedä 10–13 miljoonaa tonnia viljaa.

Sääntely

Pakollisten lisenssien määrä vähenee. Presidentti Medvedev allekirjoitti uuden lain, jonka mukaan lisenssinalaisten toimialojen määrä vähennettiin 105 alasta 49 alaan. Listalta poistuivat useimmat sotateollisuuden ja aseiden tuotantoalat. Listalle jäivät kuitenkin useimmat ns. strategiset alat, terveyssektori ja lääketeollisuus; lisäksi toimilupaa vaatii useimpien kemiallisten tuotteiden tuotanto. Uudet säännöt tulevat voimaan 180 päivää lain julkaisemisen jälkeen.

Korruptiosta miljoonasakkoja. Korruptiosta kiinni jääneet voivat jatkossa joutua maksamaan kymmenen kertaa kovemmat sakot kuin aikaisemmin. Presidentti Medvedev allekirjoitti muutoksen voimassa olevaan rikoslakiin, jonka mukaan korruptiosta voi saada sakkoja 25 000 ruplasta aina 500 miljoonaan ruplaan asti (12,5 miljoonaan euroon asti). Lakimuutos on osa presidentti Medvedevin korruptionvastaista taistelua. Hänen presidenttikautensa aikana lahjusten antaminen ja vastaanottaminen luokiteltiin ensimmäistä kertaa selkeäksi rikokseksi (vuonna 2008). Hän on myös uusinnut muita lahjuksia koskevia sääntöjä ja normeja. Kattava kansallinen antikorruptiostrategia hyväksyttiin ensimmäisen kerran vuonna 2008 ja uusittiin 2010.

Venäjän kansalliset rakennusstandardit uusitaan 2012 mennessä. Pääministeri Putin on antanut käskyn nopeuttaa kansallisten rakennus- ja rakennusmateriaalistandardien uusimista. Uusien standardien pitäisi Putinin mukaan tulla käyttöön jo ensi vuonna. Standardeja on jo asteittain päivitetty useiden vuosien ajan, mutta kokonaisuus ei ole valmis. Osana prosessia Venäjä on hyväksynyt myös monia eurooppalaisia rakennusstandardeja. Suunnitteilla on myös helpottaa urakoitsijoiden työtä vähentämällä vaadittujen lupien määrää ja lyhentämällä lupien myöntämisaikoja. Alueministeriöllä on myös suunnitelmia lisätä rakennusmateriaalien hintavalvontaa, tehostaa toimia rakennusalan kartelleja vastaan ja yhtenäistää vesi- ja kaasuliittymien hinnoittelua verkkoyhtiöiden kanssa.